

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПИСМЕНА РАБОТА ЗА ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ФИЛОСОФИЯ

Стандартите и критериите за оценяване на писмена работа на студенти от **специалност „История и философия“** за писмен държавен изпит по **„Философия“** за придобиване на ОКС „Бакалавър“ са разработени на основата на:

1. Квалификационна рамка на Европейското пространство за висше образование;
2. Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот;
3. Национална квалификационна рамка (НКР) на Република България.

Тези документи предлагат общо изложение на обичайните очаквани знания, умения и компетентности, които студентите трябва да притежават към края на обучението си за придобиване на образователно-квалификационна степен „Бакалавър“, и които ще бъдат обект на оценяване при явяване на писмен държавен изпит по **„Философия“**.

Обект на оценяване в писмената работа за Държавен изпит по „Философия“ са:

1. Знанията, компетенциите и разбирането на базисни философски, хуманитарни и социални теми.
2. Приложение на философски компетенции, знания и способности за анализ и интерпретиране на философски факти и феномени.
3. Критическо и конструктивно мислене, критически анализ и обобщение по философски казуси и въпроси.
4. Умения за формулиране на философски тези, антитези и хипотези в проблематиката на обучението по философия в средното училище и хуманитаристиката.

Критерии за оценяване:

От студентите, които завършват ОКС „Бакалавър“ на специалност „История и философия“ и ще се явяват на държавен изпит по **„Философия“**, се очаква да:

- Притежават задълбочени **знания** в областта на базисните философски дисциплини, които надграждат знанията от средното образование и формират фундамент на академична философска култура и ориентация на основата на информация, извлечена от научните изследвания и публикации на водещите учени в областта на философските теории и практики;
- Могат да **прилагат компетенциите и знанията си и да интерпретират философски факти** и процеси по начин, който показва, че имат професионален поглед и мислене върху значението и смисъла на живота, мисленето и познанието на личността, организацията и обществото. Притежават критическо мислене и компетентности, които демонстрират чрез логическо мислене, защитаване и отстояване на тези, хипотези и аргументи. Могат да представят субстанцията на философското мислене, идеи, проблеми, доказателства, теории и идеали като демонстрират познаване на водещите философски школи, направления и парадигми.
- Могат да извличат и да **анализират** критически информация от теоретически и емпирически философски, хуманитарни и социални източници, да **синтезират**

наличните доказателства и критическия анализ, за да формулират логична и ясно аргументирана теза, мислене и познание.

- Проявяват **умения** да размишляват критически и конструктивно, ефективно да търсят, подбират и преценяват полезността на философска информация и знания; проявяват позитивно отношение към хуманитаристиката и обучението.
- Познават и прилагат книжовните езикови норми на съвременния български език.

Критериите за оценяване се отнасят до ниво на компетенции, знания и академични умения и показват колко добре студентът се е справил с това, което се очаква от него. Всеки критерий се състои от йерархически подредени **дескриптори за равнища**, които определят равнището на форми на мисленето, знания и умения и показват резултатите от обучението, отговарящи на квалификациите за ниво ОКС „Бакалавър”.

Таблица на оценяване

Точки	Дескриптори на равнище	Критерий и диапазон на оценяване
0	Писмената работа не покрива никой от стандартите, описани от дескрипторите по-долу.	Диапазон на слаба оценка
1-2	<ul style="list-style-type: none"> - Съдържанието на писмената работа показва, че задачата не е разбрана или липсват точни/съответстващи базисни философски знания. - Съдържанието не е структурирано. Състои се от общи, но несвързани и неподкрепени твърдения. 	<p>1. <i>Знания и разбиране на базисни философски понятия, категории и въпроси:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Знае и селектира подходяща философска информация в съответствие със задачата; -Способност за интегриране на някои базисни философски понятия и въпроси; -Показва обща ориентация в противоречивостта и принципите на критическо философско мислене и дефиниране на философски понятия и категории;
3-4	<ul style="list-style-type: none"> - Съдържанието на писмената работа показва слабо разбиране на задачата. - Забелязват се детайли на философско мислене и изложение, но те са неточни и/или без отношение към тематичната задача. - Има слабо или почти никакво разбиране на философските основни въпроси, мислене и познание. - Забелязва се структура на съдържанието, но твърденията не са конкретни. Няма приведени аргументи и доказателства. 	<p>4. <i>Умения</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Налице е способност за формиране на обща последователна логическа структура на изложението и размишленията по въпросите от темата.
5-6	<ul style="list-style-type: none"> - Изложението показва, че задачата е разбрана до известна степен. - Има философско мислене и знания, но те са повърхностни и ограничени като количество и качество. - Направен е опит да се представи критическо мислене по философски 	

Точки	Дескриптори на равнище	Критерий и диапазон на оценяване
	<p>понятия и въпроси.</p> <p>- Очертава се структурата, но основните понятия и проблеми са засегнати само частично.</p>	
7-8	<p>- Изложението показва, че задачата е разбрана най-общо.</p> <p>- Има и се прилагат философски знания и философско критическо мислене, но са неточни или непълни по отношение на детайлите.</p> <p>- Има ограничена аргументация, но липсват приемливи доказателства. Налични са някои базисни елементи на тематичен анализ.</p> <p>-Направен е опит да се приложи структуриран подход.</p>	
9-11	<p>- Съдържанието на писмената работа показва, че студентът разбира задачата и изискванията, макар и неизцяло.</p> <p>- Има подходящи и точни, но незадълбочени философски знания и критическо мислене знания, които се използват като доказателства. Критическият коментар показва задоволително разбиране на материята.</p> <p>- Забелязва се известно познаване на различните подходи и интерпретации на философските въпроси, проблеми, мислене и познание.</p> <p>- Има ясен опит да се структурира изложението. Налице е синтез, който остава недоразвит.</p>	<p>Диапазон на задоволителна оценка</p> <p>Като допълнение на по-ниското ниво на това ниво се оценява:</p> <p><i>2. Приложение на компетенциите и знанията, както и на способност за критическо мислене и интерпретиране на философски въпроси, противоречия, факти и феномени:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Прилага философските знания, компетенци, критическо мислене и познание като доказателство; - Показва, че познава различните форми, подходи и методи на критическо философско мислене и познание. <p><i>4. Умения за формулиране на философски тези и хипотези в проблематика на обучението по философия в средното училище.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Демонстрира способност да структурира изложение, като формулира базисни философски тези и привежда аргументация.
12-14	<p>- Съдържанието е конкретизирано и отговаря на темата.</p> <p>- Прилагат се подходящи задълбочени философски знания, критическо и конструктивно мислене и знания като</p>	<p>Диапазон на добра и много добра оценка</p> <p>Като допълнение на по-ниското ниво на това ниво се оценява:</p>

Точки	Дескриптори на равнище	Критерий и диапазон на оценяване
	<p>доказателства. Критическите коментари показват задълбочено разбиране, но само по някои проблеми.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Има оценка на различните парадигми и подходи в интерпретирането на философски проблеми и въпроси. Използват се по подходящ начин, за да допълнят представените аргументи. - Изложението е добре структурирано като използвани доказателства в подкрепа на подходящи твърдения и изводи. Налице е синтез, но не винаги знанията и анализът представляват ефективна, логична и завършена комбинация. 	<p><i>3. Критически анализ и обобщение по философски казуси:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Оценява различни парадигми и подходи в интерпретирането на философски проблеми, основни противоречия и въпроси: - Демонстрира критическо и конструктивно мислене, като привежда различни аргументи и доказателства в подкрепа на изложена теза. - показва капацитет за правилно логическо обобщаване в цялостна структура на критическо мислене, академични знания и аргументи.
15-17	<ul style="list-style-type: none"> - Съдържанието отговаря ясно и конкретно на темата и разкрива висока степен на разбиране на изискванията на поставения философски проблем и въпроси. Където е подходящо, има достатъчно аргументи за да може успешно да се оспори идеята, съдържаща се в заглавието или въведена теза. - Прилагат се последователно и убедително задълбочени и точни компетенции, философски знания и конструктивно мислене и знания в подкрепа на критическия анализ и обяснения; - Налице е анализ на различните парадигми и подходи в интерпретирането на определения философски проблем и въпрос; - Изложението е точно, ясно и добре структурирано като са използвани доказателства в подкрепа на подходящи балансирани и конкретни твърдения и изводи. Синтезът е извършен добре, като знанията и критическият анализ са комбинирани успешно. 	<p><i>4. Налице са умения за структуриране на писмена разработка, използваните знания и аргументи са логически последователни, адекватни, адаптирани към посочения въпрос, проблем и решение, свързани тематично смислово.</i></p>
18-20	<ul style="list-style-type: none"> - Съдържанието отговаря ясно и конкретно на темата и разкрива висока степен на разбиране на изискванията на поставените философски въпроси и проблеми, критическо и конструктивно мислене и знания. Където е подходящо, има достатъчно аргументи, за да може успешно да се оспори идеята, съдържаща се в заглавието и структурата на изложението. - Прилагат се последователно и убедително задълбочени и точни философски знания и философско конструктивно мислене и 	<p>Диапазон на отлична оценка</p> <p>В допълнение към по-горе формулираните дескриптори, на това ниво се оценяват качества за цялостна завършена композиция, съдържателна пълнота, логическа последователност и детайлизирана аргументация, необходими доказателства и примери за цялостна защита на теза или антитеза.</p>

Точки	Дескриптори на равнище	Критерий и диапазон на оценяване
	<p>знания в подкрепа на критическия анализ и обяснения. В допълнение, изложението показва високо ниво на умение да се представи и защити концепция.</p> <p>- Направен е анализ на парадигмите и подходите в интерпретирането на философски проблеми и въпроси. Този анализ е вграден сполучливо в съдържанието и подкрепя и допълва аргументите. В допълнение, лично познаване на причините за обстоятелствата, които пораждат различните философски размишления и интерпретации, логическо мислене и познание.</p> <p>- Изложението е точно, ясно и добре структурирано, като са използвани доказателства в подкрепа на подходящи балансирани и конкретни твърдения и изводи. Синтезът е извършен отлично, като знанията и критическият анализ са успешно и напълно вградени в текста, който представлява едно завършено цяло.</p>	

Критериите за оценяване на писмена работа за държавен изпит по **философия** са обсъдени и приети на заседание на катедра „История и философия”, **протокол № 07/16.02.2021 г.**

Ръководител катедра:(П).....

/доц. д-р Г. Йовчева/